Kod ucznia	*Liczba punktów*

WOJEWÓDZKI KONKURS HISTORYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
W ROKU SZKOLNYM 2022/2023
STOPIEŃ REJONOWY

1. Test konkursowy zawiera 21 zadań. Są to zadania zamknięte i otwarte. Na ich rozwiązanie masz 90 minut. Sprawdź, czy test jest kompletny.
2. Zanim udzielisz odpowiedzi, uważnie przeczytaj treść zadania.
3. Wszystkie odpowiedzi czytelnie i wyraźnie wpisuj w wyznaczonych miejscach.
4. Przy rozwiązywaniu zadań zamkniętych wyboru wielokrotnego wybierz prawidłową odpowiedź i zaznacz ją krzyżykiem, np.:

   A X C D

   Jeżeli się pomylisz i zechcesz wybrać inną odpowiedź, to złe zaznaczenie otocz kółkiem (X) po czym skreśl właściwą literę, np.:

   A (X) X D
5. W innych zadaniach samodzielnie sformułuj odpowiedź i wpisz ją lub wykonaj zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu.
6. Test wypełniaj długopisem, nie używaj korektora, ołówka ani gumki. Nie komunikuj się z innymi uczestnikami konkursu.
7. Sprawdź wszystkie odpowiedzi przed oddaniem testu.
8. Nie podpisuj testu, zostanie on zakodowany.
9. Brudnopis, dołączony do testu, nie podlega ocenie.

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	Razem
Liczba punktów																						

Zadanie 1. (2 p.)
Na podstawie poniższego tekstu źródłowego i własnej wiedzy wykonaj polecenia 1-2.

Z czasem ludzie zaobserwowali, że z ziaren dziko rosnących zbóż wyrastają nowe rośliny. Nauczyli się je wysiewać i zbierać plony. W ten sposób około 10 tysięcy lat p.n.e. narodziło się rolnictwo.
Aby uprawiać ziemię, pierwsi rolnicy musieli osiedlić się na stałe w pobliżu swoich pól. Przestali więc przenosić się z miejsca na miejsce i zamienili koczowniczy tryb życia na osiadły.

Źródło: G. Wojciechowski, *Wczoraj i dziś. Podręcznik do historii dla klasy piątej szkoły podstawowej,* Warszawa 2021, s. 9.

1. Nazwij opisany w tekście źródłowym proces przejścia z koczowniczego na osiadły tryb życia.

……

2. Wymień jeden skutek wywołany przez ten proces.

……

Zadanie 2. (4 p.)
Wpisz do tabeli, zgodnie z informacjami biograficznymi, imiona postaci pochodzących ze starożytnej Grecji.

Lp.	Informacje biograficzne	Imię
1.	Ateński mąż stanu w V w p.n.e., przebudował i umocnił demokratyczny ustrój, wprowadzając między innymi zasadę odpłatności urzędów.	
2.	Rzeźbiarz, autor posągów Ateny Partenos oraz Zeusa Olimpijskiego.	
3.	Król Sparty w V w p.n.e., wraz z 300 spartiatami poległ pod Termopilami.	
4.	Poeta, któremu przypisuje się autorstwo „Iliady" i „Odysei".	

Źródło: *Historia. Encyklopedia szkolna. PWN,* Warszawa 2003, s. 343., 461.

Zadanie 3. (4 p.)
Na podstawie poniższej ilustracji i własnej wiedzy odpowiedz na pytania 1-4.

1. Symbolem którego starożytnego państwa jest powyższa rzeźba?

……

2. W którym roku, według tradycji, powstało to państwo?

……

3. Kto, według legendy, był założycielem tego państwa?

……

4. Jakim językiem posługiwali się jego mieszkańcy?

……

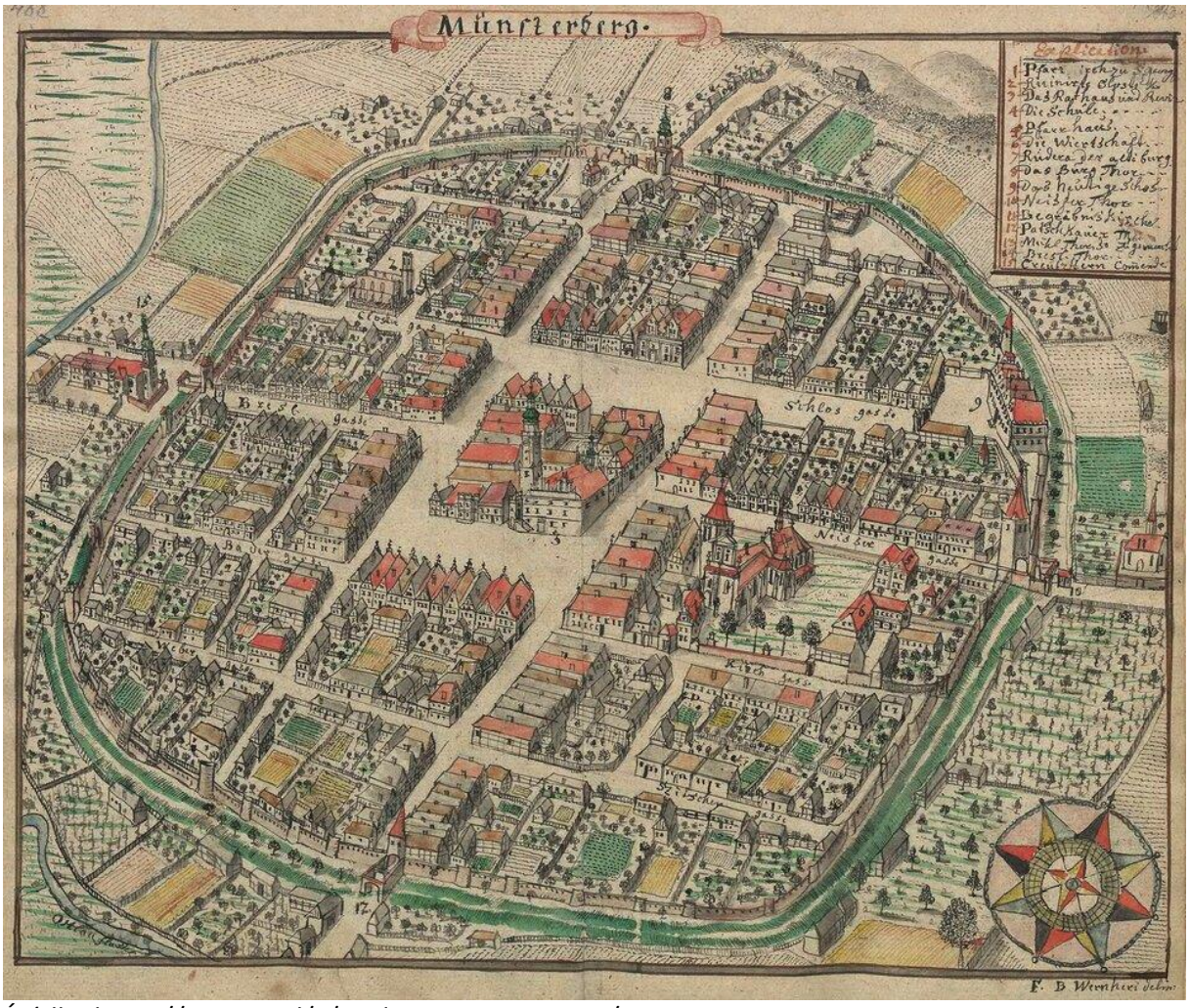
Zadanie 4. (3 p.)
Podane poniżej terminy (a-g) przyporządkuj właściwym państwom (1-3), wpisując w wyznaczone miejsca tabeli odpowiednie oznaczenia literowe. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego państwa.

a. Karolingowie
b. majordom
c. Hagia Sophia
d. Świątynia Kaaba
e. Kodeks Justyniana
f. Grzegorz VII
g. Koran

1. Bizancjum	2. Arabowie	3. Państwo Franków

Zadanie 5. (5 p.)

Na podstawie ilustracji i własnej wiedzy zaznacz, które z poniższych informacji dotyczących średniowiecznego miasta lokowanego na prawie niemieckim są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując przy każdej informacji znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Źródło: https://zpe.gov.pl/a/sredniowieczne-miasto/DU57LYX8Q

Lp.	Informacje	Prawda	Fałsz
1.	Rynek to centralny plac średniowiecznego miasta, był między innymi miejscem handlu.		
2.	Organem samorządu miejskiego była rada miejska, w której stanowiska obejmowali przedstawiciele plebsu.		
3.	Najliczniejszą grupą ludności w mieście było pospólstwo składające się z kupców i rzemieślników.		
4.	Patrycjat był najbogatszą grupą mieszczan.		
5.	Barbakan był elementem fortyfikacji miejskich zabezpieczającym bramę wjazdową do miasta.		

Zadanie 6. (3 p.)
Na podstawie poniższego tekstu i własnej wiedzy zaznacz poprawne dokończenie zdań 1-3.

Ma on trzy tysiące pancernych [podzielonych na] oddziały, a setka ich znaczy tyle co dziesięć secin innych [wojowników]. Daje on tym mężom odzież, konie, broń i wszystko, czego tylko potrzebują. A gdy jednemu z nich urodzi się dziecko, on każe mu wypłacać żołd od chwili urodzenia, czy będzie płci męskiej, czy żeńskiej.

Źródło: M. Sobańska-Bondaruk, S. Lenard, *Wiek V-XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii i studentów*, Warszawa 1997, s. 85–86.

1. Powyższy tekst opisuje
   A. organizację grodową.
   B. osadę służebną.
   C. drużynę książęcą.
   D. prawo książęce.

2. Powyższy tekst dotyczy panowania w Polsce
   A. Mieszka I.
   B. Kazimierza Odnowiciela.
   C. Bolesława Śmiałego.
   D. Kazimierza Wielkiego.

3. Charakterystyczny dla Polski Piastów ustrój, w którym państwo było dziedziczoną po przodkach prywatną własnością panującego nazywamy
   A. monarchią konstytucyjną.
   B. monarchią patrymonialną.
   C. monarchią parlamentarną.
   D. monarchią absolutną**.**

Zadanie 7. (1 p.)
Zaznacz uporządkowany chronologicznie ciąg wydarzeń.

A. Sprowadzenie Krzyżaków do Polski, najazd Mongołów, utrata Pomorza Gdańskiego, statut Krzywoustego.

B. Najazd Mongołów, utrata Pomorza Gdańskiego, statut Krzywoustego, sprowadzenie Krzyżaków do Polski.

C. Statut Krzywoustego, sprowadzenie Krzyżaków do Polski, najazd Mongołów, utrata Pomorza Gdańskiego.

D. Statut Krzywoustego, utrata Pomorza Gdańskiego, sprowadzenie Krzyżaków do Polski, najazd Mongołów.

Zadanie 8. (4 p.)

1. Wpisz pod ilustracjami (A-B) imiona przedstawionych na nich postaci.

	
A.	B. .....

Źródło: http://www.pinakoteka.zascianek.pl/Matejko/Poczet_3.htm

2. Zaznacz stosowaną w historiografii nazwę unii polsko-litewskiej, która poprzedziła małżeństwo postaci przedstawionych na ilustracji.

A. Unia w Horodle. B. Unia w Krewie. C. Unia w Lublinie. D. Unia w Wilnie.

3. Zaznacz czas zawarcia pierwszej unii polsko-litewskiej.

A. I połowa XIV wieku.
B. II połowa XIV wieku.
C. I połowa XV wieku.
D. II połowa XV wieku.

Zadanie 9. (2 p.)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy zaznacz, które z poniższych informacji są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując przy każdej informacji znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Źródło: http://wlaczpolske.pl/index.php?etap=10&i=1242&nomenu=1

Lp.	Informacje	Prawda	Fałsz
1.	Około 1500 roku Jagiellonowie zasiadali na czterech tronach europejskich.		
2.	W XVI wieku do Rzeczypospolitej zostały włączone Inflanty.		

Zadanie 10. (2 p.)
Na podstawie ilustracji, tekstu z tablicy na cokole kolumny oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia 1-2.

Tak w niebie, jak i na ziemi – król Zygmunt III wyróżniający się pobożnością i orężem, słusznie zyskał podwójną chwałę: z jednej strony miecz, z drugiej krzyż trzyma niemniej dzielną, jak pobożną dłonią: mieczem walczył, pod tym znakiem zwyciężył, pod tym znakiem żył bezpieczny, niezwyciężony, szczęśliwy. Teraz dzięki szczęśliwości, jaką dał na ziemi – sławny, a jaką zasłużył sobie w niebie – błogosławiony.

1. Zapisz nazwy trzech państw, z którymi Zygmunt III Waza jako król Polski „mieczem walczył".

……

2. Zapisz, co symbolizuje krzyż trzymany przez króla Zygmunta III Wazę?

……

Zadanie 11. (3 p.)
Oceń, która z informacji w tabeli odnosząca się do obiektu przedstawionego na zdjęciu jest prawdziwa (Prawda), a która fałszywa (Fałsz), wpisując przy każdej informacji znak „X" we właściwej kolumnie tabeli.

Lp.	Informacje odnosząca się do obiektu przedstawionego na zdjęciu	Prawda	Fałsz
1.	Budynek przedstawiony na zdjęciu reprezentuje styl klasycystyczny.		
2.	Styl, w którym wybudowano powyższy budynek, stał się popularny w epoce oświecenia.		
3.	Podczas powstania kościuszkowskiego w powyższym budynku znajdował się arsenał, czyli magazyn z bronią.		
4.	Obecna nazwa budynku przedstawionego na zdjęciu to Pałac na Wodzie.		
5.	Po roku 1815 budynek przedstawiony na zdjęciu był siedzibą wielkiego księcia Konstantego.		

Zadanie 12. (5 p.)
Dokończ zdania 1-5, wykorzystując informacje z tekstu i własną wiedzę.

Szkołę (...) na młódź szlachecką postanowić i pilnie mieć oko, aby w przyzwoitym trzymana była ćwiczeniu" – taki oto zapis w artykułach Pacta Conventa zobowiązał króla Stanisława Augusta Poniatowskiego do utworzenia Akademii Szlacheckiego Korpusu Jego Królewskiej Mości i Rzeczypospolitej, która jest pierwowzorem dzisiejszych uczelni wojskowych. Już niespełna 60 lat później młodzi kadeci pierwszy raz dali wyraz swego patriotyzmu i waleczności. 29 listopada 1830 roku pod przywództwem Piotra Wysockiego, stawiając na szali własne młode życie, rozpoczęli wielki zryw narodowościowy [...]. To właśnie ta symboliczna data, zapisana krwią naszego dzielnego Narodu, stała się przyczynkiem do ustanowienia dnia 29 listopada Dniem Podchorążego.

Źródło: https://www.wojsko-polskie.pl/dgrsz/articles/aktualnosci-w/2020-11-29t-29- listopada-dzien-podchorazego/

1. Uczelnię, o której mowa w tekście, nazywano potocznie

.....

2. Uczelnia, o której mowa w tekście, powstała w roku ……..

3. Wybitnym Polakiem, który ukończył szkołę, o której mowa w tekście, jest m.in.

.....

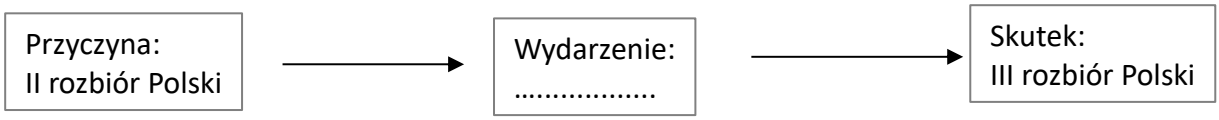
4. W nocy z 29/30.11.1830 r. zaczął się zryw niepodległościowy określany w historii jako

.....

5. Jedna z przyczyn zrywu narodowościowego opisanego w tekście to

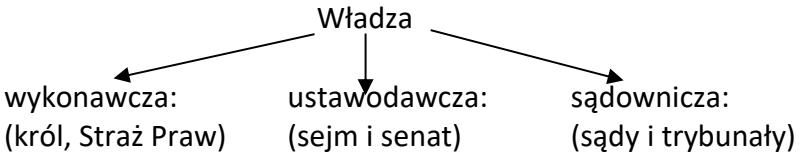
.....

Zadanie 13. (1 p.)
Uzupełnij związek przyczynowo-skutkowy, wpisując właściwą literę (a-d) w ramce „Wydarzenie".

a. Wojna w obronie Konstytucji 3 maja.
b. Konfederacja targowicka.
c. Powstanie kościuszkowskie.
d. Konfederacja barska.

Zadanie 14. (4 p.)
Na podstawie schematu przedstawiającego ustrój Polski po 3 maja 1791 roku oraz własnej wiedzy oceń, które z poniższych informacji są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując przy każdej z nich znak „X" we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Lp.	Zdania	Prawda	Fałsz
1.	Z przedstawionego schematu wynika, że władzę wykonawczą sprawuje tylko król.		
2.	Przedstawiony na schemacie podział władzy nawiązuje do poglądów Monteskiusza w sprawie organizacji władzy państwowej.		
3.	Na powyższym schemacie pokazano zasady ustrojowe monarchii absolutnej wprowadzonej przez Konstytucję 3 maja.		
4.	Z przedstawionego schematu wynika, że cała władza jest w rękach króla.		

Zadanie 15. (4 p.)
Na podstawie ilustracji oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia 1-4.

Źródło: T. Małkowski, *Historia 6, podręcznik dla klasy szóstej szkoły podstawowej*, Gdańsk 2020, s. 228.

1. Zapisz tytuł, jaki przyjął Napoleon Bonaparte podczas koronacji.

.....

2. Zapisz rok koronacji Napoleona Bonaparte.

.....

3. Zapisz imię osoby, której Napoleon wkłada koronę na głowę.

.....

4. Dokończ zdanie:

Rok później Napoleon Bonaparte pokonał połączone siły rosyjsko-austriackie w bitwie pod Austerlitz nazywanej inaczej .....

Zadanie 16. (3 p.)
Przyporządkuj do każdego powstania podanego w tabeli (1-3) wszystkie charakterystyczne dla niego miejsca i postacie (a-j). Wpisz w wyznaczone miejsca tabeli odpowiednie oznaczenia literowe. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego powstania.

a. Maciejowice
b. Iganie
c. Racławice
d. Józef Hauke-Bosak
e. Romuald Traugutt
f. car Mikołaj I
g. Jan Skrzynecki
h. Jan Kiliński
i. Olszynka Grochowska
j. Jakub Szela

Lp.	Nazwa powstania	Miejsca i postacie
1.	Powstanie kościuszkowskie	
2.	Powstanie listopadowe	
3.	Powstanie styczniowe	

Zadanie 17. (2 p.)
Uzupełnij zdania (1-2) tak, aby były prawdziwe. Wstaw w wykropkowane miejsca litery (a-c) przyporządkowane imionom i nazwiskom postaci historycznych związanych z ziemiami polskimi po kongresie wiedeńskim. Imię i nazwisko jednej postaci zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego zdania.

a. Stanisław Staszic b. Edward Raczyński c. Franciszek Ksawery Drucki-Lubecki

1. Polityk, minister skarbu, rozwinął przemysł i handel, inicjator założenia Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego to ….. .

2. Działacz polityczny i społeczny Wielkiego Księstwa Poznańskiego; w swym majątku w Rogalinie zgromadził bardzo bogaty księgozbiór, fundator biblioteki w Poznaniu to ..... .

Zadanie 18. (1 p.)
Zaznacz szereg, w którym wydarzenia dotyczące 1 poł. XIX w. zostały podane w kolejności chronologicznej.

A. Bitwa pod Dębem Wielkim, powstanie Księstwa Warszawskiego, wybudowanie Cytadeli w Warszawie, zakończenie obrad kongresu wiedeńskiego.

B. Powstanie Królestwa Polskiego, powstanie Księstwa Warszawskiego, bitwa pod Olszynką Grochowską, wybudowanie Cytadeli w Warszawie.

C. Powstanie Księstwa Warszawskiego, zakończenie obrad kongresu wiedeńskiego, bitwa pod Dębem Wielkim, Wielka Emigracja.

D. Zakończenie obrad kongresu wiedeńskiego, powstanie Księstwa Warszawskiego, wybudowanie Cytadeli w Warszawie, bitwa pod Olszynką Grochowską.

Zadanie 19. (2 p.)
Na podstawie fragmentu programu partii politycznej oraz własnej wiedzy wykonaj plecenia 1-2.

Jako samodzielna partia […], opierająca się na zbiorowej akcji mas pracujących, dobijać się będzie:
A. Pod względem politycznym:
Samodzielnej rzeczypospolitej demokratycznej, opartej na zasadach następujących:
1) bezpośrednie, powszechne i tajne głosowanie; […] 2) całkowite równouprawnienie narodowości wchodzących w skład Rzeczypospolitej na zasadzie dobrowolnej federacji; […]
4) równość wszystkich obywateli kraju bez różnicy płci, rasy, narodowości i wyznania;
5) zupełna wolność słowa, druku, zebrań, i stowarzyszeń.
B. Pod względem ekonomicznym: Prawodawstwo pracy: 1) ośmiogodzinny dzień roboczy, […]
2) minimum płacy roboczej.
Źródło: T. Małkowski, *Historia 7, podręcznik dla klasy siódmej szkoły podstawowej,* Gdańsk 2020, s. 106.

1. Zapisz pełną nazwę polskiej partii politycznej, której program został opisany w źródle.

.....

2. Zapisz imiona i nazwiska dwóch działaczy partii, której fragment programu przedstawiono.

a) .....

b) .....

Zadanie 20. (2 p.)
Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy zaznacz, które z poniższych informacji (1-2) są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując przy każdej z nich znak „X" we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Sojusznikami państwa oznaczonego na mapie cyfrą 1 były w 1914 roku Wielka Brytania i Rosja.		
2.	Państwo oznaczone na mapie cyfrą 2 należało do trójprzymierza.		

Zadanie 21. (3 p.)
Na podstawie fragmentu piosenki i własnej wiedzy wykonaj polecenia (1-3).

Raduje się serce, raduje się dusza,
Gdy Pierwsza Kadrowa na wojenkę rusza.
Oj da, oj da dana, kompanio kochana,
Nie masz to jak Pierwsza, nie!
Chociaż do Warszawy mamy długą drogę,
Przecież jednak dojdziem, byle by iść w nogę.

Źródło: https://bibliotekapiosenki.pl/utwory/Pierwsza_kadrowa/tekst

1. Napisz datę (dzień-miesiąc-rok) wymarszu Pierwszej Kadrowej „na wojenkę".

.....

2. Napisz nazwę miasta, z którego Kompania Kadrowa wyruszyła na wojnę.

.....

3. Zapisz nazwę oddziału wojskowego, który został uformowany spośród strzelców Pierwszej Kadrowej po wycofaniu z ziem Królestwa Polskiego do Galicji.

.....

Brudnopis *(nie jest oceniany)*